

AB „KELIŲ PRIEŽIŪRA“ RIZIKŲ VALDYMO POLITIKA

Rizikų valdymas yra labai svarbi ir neatskiriama kasdieninio valdymo dalis, kuri padeda užtikrinti AB „Kelių priežiūra“ (toliau – Bendrovė) strategijos įgyvendinimą.

Rizikų valdymą Bendrovėje reglamentuoja:

- Rizikų valdymo politika (toliau – Politika), tvirtinama valdybos sprendimu (pagal Bendrovės įstatuose įtvirtintas nuostatas);
- Rizikų identifikavimo, vertinimo ir valdymo metodika (toliau – Metodika), tvirtinama Bendrovės generalinio direktoriaus įsakymu. Metodika parengta vadovaujantis geriausiomis pasaulio praktikomis, ISO 31000 ir COSO ERM standartų gairėmis bei yra neatskiriama Politikos dalis.
- Rizikų valdymo tvarkos (toliau – Tvarkos), tvirtinamos Bendrovės generalinio direktoriaus įsakymu. Tvarkos reglamentuoja konkrečios kategorijos rizikų valdytojų atsakomybes, Bendrovės pasirinktų priemonių taikymo sritį ir būdą, siekiant užtikrinti rizikų valdymą.

Politika apibrėžia rizikų valdymo tikslus ir principus, rizikų valdymo modelį ir atsakomybes.

Politika peržiūrima ne rečiau kaip 1 kartą per metus. Keičiantis Bendrovės strateginėms kryptims, tikslams, rinkos sąlygoms ar kitiems išoriniams/vidiniams veiksniams, kurie įtakoja Bendrovę, Politika gali būti peržiūrima ir atnaujinama pagal poreikį.

Už Politikos atnaujinimą atsakingas Rengėjas ar kitas generalinio direktoriaus paskirtas darbuotojas.

Terminai ir apibrėžimai

Rizika. Bendrovėje rizika yra traktuojama kaip neplanuotų įvykių, kurie gali paveikti Bendrovės strategijos įgyvendinimą ir veiklos tikslų siekimą tiek neigiamai, tiek teigiamai, galimybė.

Rizikų valdymas. Tai visuose Bendrovės lygiuose vykstantis struktūrizuotas, suderintas ir nenutrūkstamas procesas, skirtas identifikuoti, įvertinti, prioretizuoti rizikas, sudaryti rizikų valdymo planą, jį įgyvendinti, atlikti nustatytų rizikų ir rizikų valdymo plano įgyvendinimo monitoringą bei eskalavimą.

Rizikų valdymo tikslas

Pagrindinis rizikų valdymo tikslas – užtikrinti savalaikį potencialių rizikų identifikavimą, tinkamą jų įvertinimą ir valdymą bei greitą reagavimą, keičiantis Bendrovės kontekstui ar aplinkai, kurioje ji veikia. Tikslui pasiekti Bendrovė:

- Identifikuoja potencialias rizikas, keliančias grėsmę kasdieninės veiklos vykdymui ir tikslų pasiekimui;
- Taiko vienodą modelį rizikų identifikavimui, vertinimui ir valdymui visuose struktūriniuose vienetuose;
- Vykdo nuolatinį rizikų valdymo monitoringą ir eskalavimą.

Bendrovė nuolat susiduria su rizikomis, kylančiomis iš jos atliekamos veiklos arba aplinkos, kurioje veikia, pokyčių. Reikšmingiausiomis rizikomis, galinčiomis turėti neigiamos įtakos vykdomai veiklai ir Bendrovės vertei, priskiriamos šios rizikų kategorijos:

- **Strateginės rizikos** – tai rizikos, susijusios su veiklos aplinkos esminiais pokyčiais ir Bendrovės gebėjimu pasinaudoti šiais pokyčiais arba pasirengti jiems, norint pasiekti strategijoje nustatytus tikslus.
- **Finansinės rizikos** – tai rizikos, susijusios su kredito (įskaitant pirkėjų kredito riziką), likvidumo, valiutų kurso, palūkanų normų bei kapitalo pokyčiais.
- **Veiklos rizikos** – tai galimi įvykiai ar aplinkybės, kurie gali turėti poveikį Bendrovės turtui, veiklos tęstinumui, aplinkai, Bendrovės veiklos tikslų įgyvendinimui, pakenkti žmonėms.
- **Atitikties rizikos** – jos suprantamos kaip galimi įvykiai ar aplinkybės dėl kurių Bendrovės veikla gali neatitikti teisės aktų ar geriausios praktikos reikalavimų bei dėl šios priežasties patirti žalą.

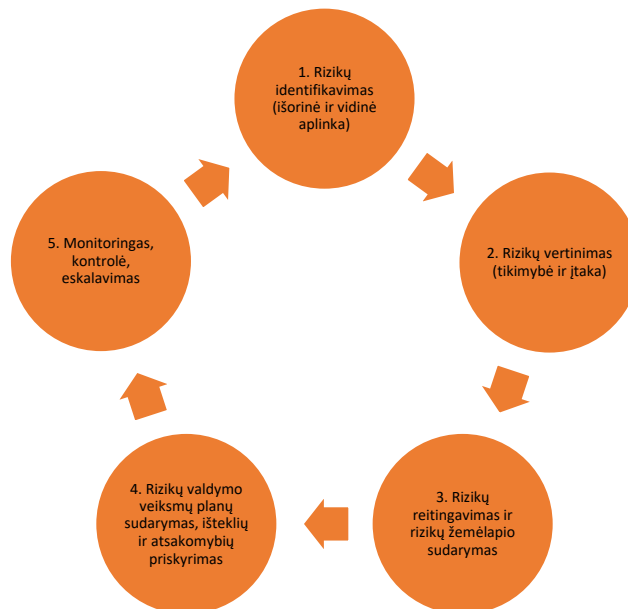
Rizikų valdymo principai

Siekiant užtikrinti efektyvų rizikų valdymą, Bendrovėje vadovaujamosi šiais principais:

- **Vertės kūrimas ir apsauga.** Rizikų valdymo scenarijai ir priemonės parenkamos taip, kad prisidėtų prie Bendrovės tikslų pasiekimo ir veiklos gerinimo.
- **Integravimas į Bendrovės veiklos procesus.** Rizikos valdymas yra kiekvieno darbuotojo atsakomybės dalis ir yra integruotas į visus procesus, nuo strateginio planavimo iki pokyčių valdymo.
- **Sprendimų priėmimas.** Rizikų valdymas yra pagrindas sprendimų priėmimui, leidžiantis įvertinti alternatyvas, išskirti prioritetus ir pasirinkti geriausias veiksmų kryptis.
- **Sistemiškas, struktūruotas ir savalaikis požiūris** į rizikos valdymą prisideda prie šio proceso veiksmingumo ir nuoseklių, palyginamų, atkartojamų ir patikimų rezultatų užtikrinimo.
- **Geriausia prieinama informacija.** Rizikos vertinimas Bendrovėje atliekamas ekspertiniu būdu, tačiau nuolat papildomas naujais kiekybiniais ir kokybiniais rezultatais, rodikliais, kaupiamais istoriniais duomenimis, siekiant tikslaus ir savalaikio jų įvertinimo ir efektyviausių rizikų valdymo priemonių nustatymo.
- **Suderinamumas.** Rizikos valdymo veiksmai turi būti pasirinkti, atsižvelgiant į sritį, kurioje rizika kyla, aplinkybes ir kontekstą.
- **Proporcingumas.** Rizikų eliminavimui ar jų pasireiškimo tikimybės/poveikio minimizavimui skiriami kaštai ir ištekliai turi būti proporcingi naudai, kuri gaunama eliminavus rizikas ir/arba minimizavus jų poveikį.
- **Skaidrumas.** Visa informacija, susijusi su rizikų identifikavimu, valdymu, rizikų eliminavimu/minimizavimu teikiama Bendrovės Valdybai nustatytu periodiškumu.
- **Dinamiškumas, reagavimas į pokyčius ir pasikartojimą.** Rizikos reitingavimas Bendrovėje atliekamas kartą metuose peržiūrint ir pervaldinant identifikuotas ir kilusias naujas rizikas.
- **Nuolatinis tobulinimas.** Rizikų identifikavimo ir vertinimo procesas yra tobulinamas, įvertinant Bendrovės sukauptas žinias ir įgytą patirtį.

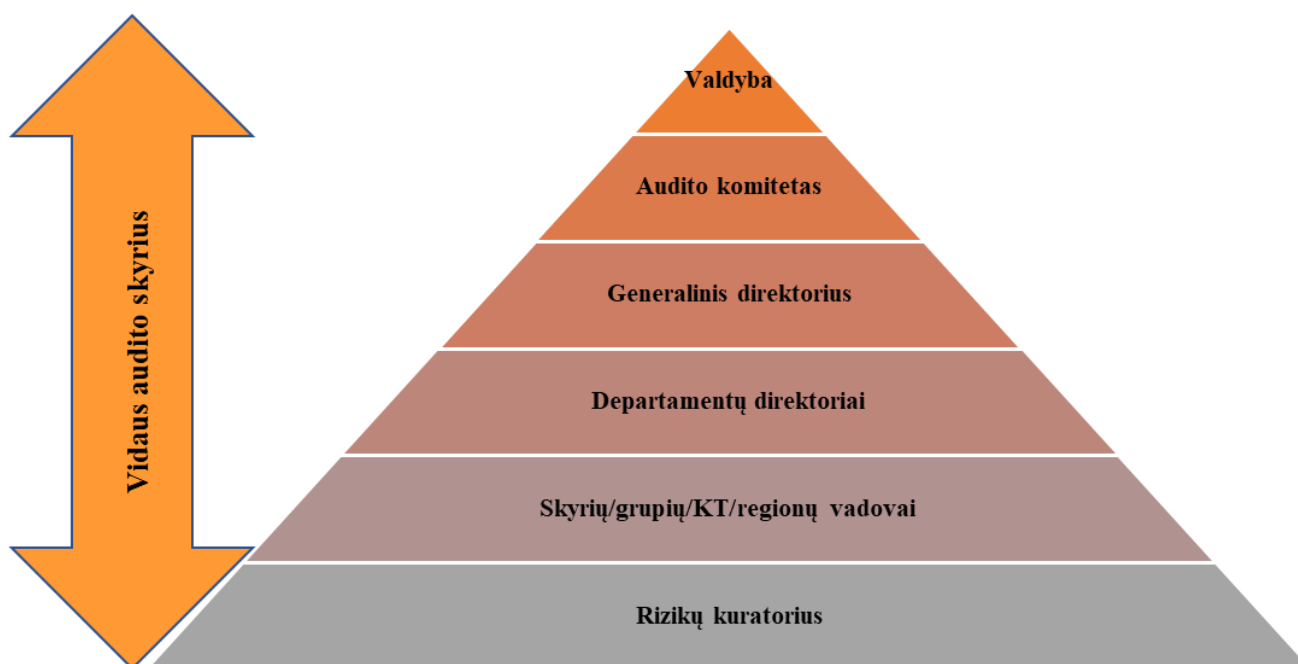
Rizikų valdymo modelis

AB „Kelių priežiūra“ taiko rizikų valdymo modelį sudarytą iš 5 etapų. Kiekvieno etapo dalyviai, jų atsakomybės ir funkcijos aprašyti „Rizikų identifikavimo, vertinimo ir valdymo metodikoje“.

1 pav. Rizikų valdymo modelis

Rizikų valdymo proceso dalyvių atsakomybės

2 pav. Rizikų valdymo proceso dalyviai

Valdyba atsakinga už:

- rizikų valdymo politikos patvirtinimą;
- rizikų žemėlapiu peržiūrą ne rečiau kaip 1 kartą per metus ir pasiūlymų teikimą dėl rizikų reitingavimo ir/arba naujų rizikų įtraukimo į Bendrovės rizikų žemėlapi;
- rizikų, turinčių statusą „labai didelė rizika“, stebėjimą ne rečiau kaip 2 kartus per metus;
- strateginių rizikų valdymo planų įgyvendinimo statuso sekimą nustatytu periodiškumu;
- neplaninių rizikų valdymo plano aptarimų, iniciavimą (įvykus reikšmingiems pokyčiams Bendrovės išorinėje arba vidinėje aplinkoje).

Audito komitetas atsakingas už:

- stebėjimą, kaip identifikuojamos, vertinamos ir valdomos Bendrovės tikslų pasiekimui aktualios rizikos;
- rizikų valdymo proceso vykdymo stebėjimą;
- rizikų registrų priežiūrą, analizuoja jų duomenų analizę, rizikų valdymo priemonių įgyvendinimo būklės vertinimą;
- vidaus dokumentų, susijusių su rizikų valdymu, rengimo stebėjimą;
- pagrindinių rizikos veiksnių peržiūrą ir rizikos valdymo sistemos veiksmingumo vertinimą.

Generalinis direktorius atsakingas už:

- rizikų identifikavimo, vertinimo ir reitingavimo proceso iniciavimą Bendrovės mastu;
- rizikų žemėlapio ir rizikų valdymo planų patvirtinimą bei užtikrinimą, kad rizikų valdymas ir su juo susijusios priemonės atitinka Bendrovės strategiją;
- atsakomybių delegavimą darbuotojams skirtinguose struktūriniuose lygiuose;
- Bendrovės rizikų žemėlapio pristatymą valdybai;
- rizikų valdymo plano įgyvendinimo sekimą nustatytais laiko intervalais;
- valdybos įtraukimą tais atvejais, kai rizikos mastai viršija Bendrovės įstatuose numatytas generalinio direktoriaus kompetencijos ribas;
- pasiūlymų teikimą dėl rizikų valdymo proceso tobulinimo.

Departamento direktoriai atsakingi už:

- pavaldaus departamento rizikų identifikavimo ir vertinimo proceso užtikrinimą;
- sprendimo priėmimą dėl departamento rizikų reitingo;
- bendro Bendrovės rizikų žemėlapio sudarymą;
- pavaldaus departamento rizikų valdymo plano įgyvendinimą ir kontrolę.

Skyrių vadovai/regionų vadovai/grupių vadovai/kelių tarnybų viršininkai atsakingi už:

- Rizikų identifikavimą, vertinimą ir reitingavimą (priklausomai pagal veiklos pobūdį);
- Užduočių, skirtų rizikoms eliminuoti ir/arba jų reitingui sumažinti, vykdymą;
- Užduočių, skirtų rizikoms eliminuoti ir/arba jų reitingui sumažinti, delegavimą pavaldiems darbuotojams.

Rizikų registro kuratorius atsakingas už:

- Bendrovės bendro rizikų registro vedimą: surenka informaciją apie identifikuotas rizikas, jų vertinimą ir reitingavimą iš skyrių/regionų/grupių vadovų, departamento direktorių. Rizikos peržiūrimos ar nėra dubliavimo Bendrovės mastu ir sugrupuojamos registre pagal Bendrovėje patvirtintą metodiką.
- rizikų registro savalaikį atnaujinimą: papildymą naujomis rizikomis, rizikų reitingo statuso sekimą;
- susirinkimų organizavimą rizikų identifikavimo, vertinimo, reitingavimo ir informacijos atnaujinimo klausimais.
- Informacijos teikimą vadovybei, Audito komitetui rizikų valdymo plano įgyvendinimo klausimais.

Vidaus audito skyrius atsakingas už:

- rizikų valdymo plano peržiūrą;
- užduočių vykdymo ir atskirų priemonių efektyvumo vidaus audito atlikimą;
- vidaus audito išvadų ir rekomendacijų dėl rizikų valdymo proceso tobulinimo pasiūlymų teikimą Bendrovės vadovybei.